

**Tisztelt Elnök Úr! Kedves Akadémikustársaim! Tisztelt Alkotó-
és Építőtársaink!
Kedves Vendégeink!**

Nagy örömmel és őszinte megbecsüléssel köszöntöm mindazokat, akik munkájukkal, tudásukkal, elkötelezettségükkel hozzájárultak ahhoz, hogy a Magyar Tudományos Akadémia székháza elnyerhesse az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottságának rangos elismerését. Köszöntöm azokat is, akik velünk együtt hittek abban, hogy ez a kivételes épület nem csupán megőrizhető, hanem új életre is kelthető – méltó módon, történelmi és szellemi örökségünkhöz híuen.

A Magyar Tudományos Akadémia székháza jóval több, mint egy reprezentatív középület. Közös nemzeti kincs. A magyar tudomány egyik legfontosabb szimbóluma, amely egyszerre testesíti meg a tudás tiszteletét, a nemzeti önbecsülést és a polgári Magyarország eszményét. Felelős gazdája az akadémiai közösség és mindazok, akik annak megbízásából szolgálják az intézményt. De szimbolikus értelemben ez az épület minden magyar emberé is, aki fontosnak tartja kultúránk, tudományunk és történelmi értékeink megőrzését.

Ez az épület nem pusztán falak és termek együttese. Szellemi otthon, intellektuális és spirituális erőforrás. Ezért volt különösen nagy felelősség számunkra a rekonstrukció feladata. A felújítást az épülettömb számos műszaki és funkcionális problémája indokolta, sürgetővé pedig az tette, hogy az épület egyes részei idővel használhatatlanná, sőt helyenként életveszélyessé váltak.

A megújulás alapjait az a szakmai koncepció teremtette meg, amelyet a Lovász László korábbi elnök úr által létrehozott Székház Rekonstrukciós Szakértői Elnöki Bizottság dolgozott ki.

A bizottságban akadémikusok, építészek, művészettörténészek és műemlékvédelmi szakemberek együtt keresték a legjobb megoldást arra, miként lehet a 19. századi örökséget a 21. század követelményeivel összeegyeztetni. Az elkészült tervek egyszerre adtak választ a legsúlyosabb műszaki problémákra, biztosították a III. emeleti képtár méltó megközelítését, a székház és a Könyvtár összekapcsolását – mindezt úgy, hogy közben a műemléki értékek sértetlenek maradtak.

Ez önmagában is komoly eredmény. De a feladat nagyságát jól mutatja, hogy a rendelkezésre álló források korlátozottak voltak, miközben a 200 éves jubileum ünnepségeinek időpontja nem volt elhalasztható. Ezért kellett a rekonstrukciót több szakaszra bontani. A hasonló hazai középületi felújítások tapasztalatai alapján ilyen körülmények között az első ütem megvalósítása jelentős kockázatot rejtett magában. Ma azonban már elmondhatjuk: az Akadémia sikerrel vette ezt az akadályt. A legfontosabb célt – hogy a jubileumi események előtt elkészüljön a rekonstrukció első, kiemelt szakasza – sikerült teljesíteni.

Külön öröm és büszkeség számunkra, hogy a szükségből végül erényt tudtunk kovácsolni. Az eredeti elképzelésektől részben eltérve lehetőség nyílt arra, hogy a Díszterem valamennyi szekelját, falfestését, szobrászati és faműves díszítését teljeskörűen restauráljuk, méghozzá az eredeti állapot helyreállításának

igényével. Ezzel párhuzamosan megújult a bontások során megsérült második emeleti nagyterem és több kapcsolódó tér is.

Biztosan állíthatjuk: a minőségi műszaki tartalom nem csorbult. Az összköltség növekedése kizárólag abból adódott, amit a magas szakmai tartalom bővülése, valamint a kivitelezés során feltárt műemléki sajátosságokból adódó elvárások valóban indokoltak. Ha a részhatáridők olykor csúsztak is, az nagyrészt azért történt, hogy az eredmény valóban méltó legyen ehhez a kivételes épülethez.

Közös erőfeszítéseink eredményeként a rekonstrukció végül nem elsősorban idegőrlő, nehéz feladat, hanem sokkal inkább felemelő alkotómunka lett. A Magyar Tudományos Akadémia 200 éves jubileumi közgyűlésére teljes pompájában megújulhatott a Lotz Károly által dekorált Díszterem. Méltó környezetet tudtunk biztosítani a jubileumi eseménysorozat megnyitásához.

És ugyancsak időben elkészült a III. emeleti régi és új képtár is, ahol azóta ezrek, máig már több mint tizenötezren (!) csodálhatták meg az Akadémia Művészeti Gyűjteményének és Könyvtárának páratlan kincseit. Ezzel régi adósságunkat is törlesztettük. A Művészeti Gyűjtemény darabjai végre méltó bemutatási és raktározási körülmények közé kerülhettek.

Természetesen tisztában vagyunk azzal, hogy a munka még korántsem ért véget. A székház és a Könyvtár teljes rekonstrukciójából eddig csak egy rész valósult meg. Továbbra is előttünk áll a tervezés, az előkészítés, a forrásteremtés és a beruházás folytatásának feladata. Valószínűleg még több akadémiai

vezetés közös munkájára lesz szükség ahhoz, hogy egyszer teljes egészében megvalósuljon ez a nagy ívű vállalkozás. Az eddigi tapasztalatok bizakodásra adnak okot. 2027-től akár folytatódhatnak is a felújítási munkálatok, és ma már nagyobb tapasztalattal, nagyobb magabiztossággal, ugyanakkor változatlan felelősségtudattal tekinthetünk a folytatás elé.

Az Akadémia mint beruházó különleges helyzetben van. Köztisztületünk tagjai között ott vannak a legkiválóbb hazai művészettörténészek, műemlékvédelmi és műszaki szakemberek, akik nemcsak tanácsaikkal, hanem személyes szerepvállalásukkal is segítették ezt a munkát. A tapasztalat világosan megmutatta: egy ilyen jelentőségű műemlék esetében nélkülözhetetlen a legmagasabb szintű szakmai tudás és a köztisztületi kontroll együttes jelenléte.

Ugyanakkor ez rendkívüli felelősséget is jelent. Hiszen az Akadémiának a saját maga által felállított mércének kell megfelelnie. Egy olyan intézménynek, amely maga is magas szakmai elvárásokat fogalmazott meg a magyar műemlékvédelem számára különösen ügyelnie kell arra, hogy saját beruházásai példamutatóak legyenek.

Ezért bír különös jelentőséggel a mai elismerés. Az, hogy az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága a „Pro exemplari monumenti restitutione” díjat adományozta a Magyar Tudományos Akadémia székházának, hiteles és független visszaigazolása annak, hogy az elvégzett munka valóban magas szakmai színvonalon valósult meg. Az indoklás külön kiemeli a gondos tervezést, a homlokzat és a történeti terek aprólékos restaurálását, a kivitelezés minőségét,

valamint azt az együttműködést, amely a megbízó, a kutatók, a tervezők, a restaurátorok és a kivitelezők között végig fennállt.

Ez a díj tehát sokak közös sikere: azoké, akik a rekonstrukciót megálmodták, azoké, akik megtervezték, és azoké, akik megvalósították. S mindenekelőtt azoké is, akik mindvégig hittek benne, és bele mertek vágni!

Az imént lepleztük le Kollár Lászlóval, a beruházás előkészítését irányító főtitkárunkkal az ICOMOS-díj emléklakettjét, amely ettől kezdve ennek a közös sikernek a mementója lesz a számunkra.

Ünnepségünk folytatásaként, kérem, fogadják szeretettel az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság elnökének köszöntőjét. Köszönjük elnök úrnak és Arnóth Ádámnak, a Díjbizottság elnökének, valamint tagjainak az elismerést.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!